

Sygn. akt IV U 1509/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Płaczek

Protokolant: st. sekr. sądowy Patrycja Czarnik

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2013 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania J. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 29 lipca 2013 roku nr (...)

w sprawie J. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o należności z tytułu składek

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, iż J. B. nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w okresie od 11 czerwca 2009 roku do 1 września 2009 roku oraz od 3 czerwca 2010 roku do 31 sierpnia 2010 roku.

Sygn. akt IV U 1509/13

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 4 listopada 2013 r.

Decyzją z dnia 29.07.2013 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie art. 83 ust. 1, art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 4 i art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych

(Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) oraz art. 104, art. 107 i art. 180 k.p.a., stwierdził, że J. B. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu w okresach szczegółowo wymienionych w tej decyzji, w tym od 11.06.2009 r. do 01.09.2009 r. i od 03.06.2010 r. do 31.08.2010 r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że ubezpieczony nie zgłaszał faktu zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej w Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej, w związku z czym brak jest możliwości uznania jakichkolwiek przerw

w prowadzeniu tej działalności, a co za tym idzie obowiązku ubezpieczeń w tym czasie.

Decyzja ta została zaskarżona przez J. B. w części dotyczącej okresu od 11.06.2009 r. do 01.09.2009 r. i od 03.06.2010 r. do 31.08.2010 r. W odwołaniu ubezpieczony domagał się zmiany tej decyzji w zaskarżonej części i ustalenia, że we wskazanych wyżej okresach nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że od ponad 20 lat prowadzi działalność gospodarczą- sklepik szkolny. Przez wszystkie te lata odprowadzał składki do ZUS- u za wyjątkiem okresów, kiedy działalności faktycznie nie prowadził.

Obowiązek zgłaszania takich przerw

w ewidencji działalności gospodarczej pojawił się w 2008 r., o czym nie wiedział i nadal pomniejszał bądź w ogóle nie opłacał składek w okresach, kiedy nie prowadził sklepiku szkolnego, a miało to miejsce od 11.06.2009 r. do 01.09.2009 r. i od 03.06.2010 r. do 31.08.2010 r., czego dowodem jest ewidencja przychodów z tego okresu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Od 01.11.1991 r. na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej odwołujący J. B. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą. Od 2002 r. zajmował się prowadzeniem sklepiku szkolnego w Zespole Szkół (...)

w T., wcześniej zaś sklepik taki prowadził w J.. Na podstawie umowy najmu zawartej z tą szkołą odwołujący wynajmuje część korytarza z przeznaczeniem na prowadzenie sklepiku. W umowie zaznaczono, że odwołujący nie prowadzi działalności gospodarczej w okresach wakacyjnych i w tym czasie nie jest obowiązany do uiszczania czynszu.

Powierzchnia prowadzonego przez odwołującego sklepiku wynosi około 12 m². Odwołujący sklepik ten prowadzi sam i nie zatrudnia w tym celu żadnej innej osoby. Sklepik jest otwarty w dni nauki szkolnej w godzinach od 7:00 do 13:30. Można w nim nabyć artykuły spożywcze, napoje i przybory szkolne. Pod koniec roku szkolnego, kiedy w szkole jest mała liczba uczniów oraz w okresie wakacji prowadzenie przez odwołującego sklepiku jest nieopłacalne. W tym też czasie odwołujący nie prowadzi faktycznie działalności gospodarczej i zamyka sklepik. Tak też było w okresie od 11.06.2009 r. do 01.09.2009 r. i od 03.06.2010 r. do 31.08.2010 r. Faktu zaprzestania prowadzenia w tym okresie działalności gospodarczej odwołujący nie zgłosił w ewidencji działalności gospodarczej. O okoliczności tej poinformował jedynie ZUS.

dowód:

- pismo Naczelnika US w J. z dnia 15.07.2010 r.- akta ZUS,
- zeznania odwołującego J. B.- 00:07:58-00:13:39,

W czerwcu 2009 r. i 2010 r. przychód odwołującego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej wyniósł odpowiednio: 1.117,00 zł i 194,00 zł. Został on osiągnięty w dniach od 01.06 do 10.06 za wyjątkiem 6-7.06 (w 2009 r.) i od 01.06 do 02.06 (w 2010 r.).

W pozostałych dniach czerwca, w lipcu i sierpniu 2009 r. i 2010 r. odwołujący nie uzyskiwał żadnych przychodów z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

dowód:

- kserokopia ewidencji przychodów odwołującego- akta ZUS,

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach ZUS i zeznań odwołującego.

Sąd pozytywnie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony

postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego.

Zeznaniom odwołującego J. B. Sąd przyznał walor wiarygodności w całości. Ubezpieczony wskazał w nich na okoliczności istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia, dotyczące charakteru i okresu faktycznie prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej. Z zeznań tych jednoznacznie wynika, że w spornym okresie od 11.06.2009 r. do 01.09.2009 r. i od 03.06.2010 r. do 31.08.2010 r. ubezpieczony nie zajmował się w ogóle prowadzeniem sklepu szkolnego w Zespole Szkół (...) w T.. Z uwagi na to, że zeznania te były spójne i logiczne, a przy tym przekonujące w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego, jak też znalazły pełne pokrycie w treści znajdującej się w aktach organu rentowego ewidencji przychodów odwołującego, brak było podstaw by podważać ich wiarygodność.

Sąd rozważył, co następuje:

Odwołanie od decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 29.07.2013 r., w świetle ustalonego stanu faktycznego i obowiązujących przepisów prawa, zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że odwołujący J. B. zaskarżył decyzję z dnia 29.07.2013 r. jedynie w części dotyczącej okresu od 11.06.2009 r. do 01.09.2009 r. i od 03.06.2010 r. do 31.08.2010 r., a zatem w pozostałej niezaskarżonej części- decyzja ta jest ostateczna. Wobec tego przyjęć należało, zgodnie z zasadą domniemania prawidłowości aktów administracyjnych, że wywołuje ona skutki prawne i wiąże inne organy państwowe, w tym sądy (por. wyrok SN z dnia 29.01.2008 r., I UK 173/07, OSNP 2009/5-6/78; wyrok NSA w Warszawie z dnia 18.11.1998 r., III SA 1103/97, LEX nr 35126).

Kwestią wymagająca rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie było więc ustalenie, czy w okresie od 11.06.2009 r. do 01.09.2009 r. i od 03.06.2010 r. do 31.08.2010 r. odwołujący podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.), obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi, przy czym za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się między innymi osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych (art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy).

Jak stanowi art. 12 ust. 1 powołanej ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym- a zatem osoby prowadzące pozarolniczą działalność, skoro ustawodawca nie wymienił tej kategorii ubezpieczonych w ust. 2 i 3.

Stosownie zaś do brzmienia art. 13 pkt 4 tej ustawy, osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Przedsiębiorca niezatrudniający pracowników może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej na okres od 30 dni do 24 miesięcy (art. 14a ustawy z dnia 02.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, Dz. U. z 2013 r. poz. 672). Informacja

o zawieszeniu i wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej podlega obecnie wpisowi do Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej, wcześniej zaś należało ją ujawnić w ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez odpowiedni organ gminy.

Zawieszenie działalności gospodarczej nie jest czasowym jej zaprzestaniem, ale jej ograniczeniem. Stanowi ono zdarzenie prawne, którego zaistnienie uzależnione jest od wpisu do ewidencji działalności gospodarczej (art. 14a ustawy z dnia 02.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (por. wyrok SN z dnia 17.06.2011 r., II UK 377/10, OSNP 2012/15-16/203).

W odwołaniu od zaskarżonej decyzji ubezpieczony wyraźnie przyznał, że nie zgłaszał w ewidencji faktu zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej w spornych okresach.

W tym kontekście podnieść należy, że obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą wynika z faktycznego prowadzenia tej działalności, a zatem o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, powodującej wyłączenie z tego ubezpieczenia, decyduje faktyczne zaprzestanie jej wykonywania. Natomiast kwestie związane z formalnym zarejestrowaniem, wyrejestrowaniem, czy zgłaszaniem przerw w tej działalności mają ewentualnie znaczenie w sferze dowodowej i nie przesądzają same w sobie o podleganiu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego (por. wyroki SN: z dnia 22.02.2010 r., I UK 240/09, LEX nr 585723, z dnia 19.02.2010 r., II UK 186/09, LEX nr 590235 i z dnia 19.02.2009 r., II UK 215/08, LEX nr 736739).

Jednocześnie, jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 08.12.2009 r., I UK 179/09 (LEX nr 585712), możliwe jest okresowe ustanie obowiązku opłacania obowiązkowych składek ubezpieczeniowych, pomimo nie wykreślenia działalności gospodarczej z ewidencji. Osoba, która twierdzi, że pomimo nie wykreślenia działalności z ewidencji nie prowadziła jej, winna okoliczność tę udowodnić. Przerwa ta musi mieć przy tym charakter obiektywny i rzeczywisty.

Dla ustalenia zatem, czy dana osoba podlega czy też nie ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, podstawowe znaczenie ma fakt wykonywania lub niewykonywania tej działalności. Wszak jak wynika z utrwalonego orzecznictwa, ocena, czy działalność gospodarcza rzeczywiście jest wykonywana, a więc także czy zaistniała przerwa w jej prowadzeniu, należy do sfery ustaleń faktycznych, a istnienie wpisu do ewidencji nie przesądza o faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej. Wpis do ewidencji działalności gospodarczej jest swoistą deklaracją (zgłoszeniem) zamierzonej przez osobę fizyczną działalności, nie zaś dowodem, że działalność taka jest w istocie prowadzona. Wpis taki prowadzi do domniemania prawnego, według którego osoba wpisana do ewidencji, która nie zgłosiła zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, jest traktowana jako prowadząca taką działalność. Nie wyklucza to jednak dowodu przeciwnego, tyle, że powinna to uczynić zainteresowana tym strona. Czasookres prowadzenia działalności gospodarczej wynikającego z wpisu do ewidencji może być korygowany, lecz czynność ta musi więc powiązana z wynikami postępowania dowodowego (por. wyroki SN: z dnia 18.11.2011 r., I UK 156/11, LEX

nr 1102533 i z dnia 22.02.2010 r., I UK 240/09, LEX nr 585723; wyroki WSA w Warszawie: z dnia 28.01.2009 r., VII SA/Wa 1374/08, LEX nr 489317; z dnia 20.11.2007 r., VII SA/Wa 1444/07, LEX nr 496336; z dnia 09.11.2007 r., VII SA/Wa 1394/07, LEX nr 452355; z dnia 04.12.2007 r., VII SA/Wa 1578/07, LEX nr 496344 i z dnia 21.03.2006 r., VI SA/Wa 2215/05, LEX nr 257125).

W niniejszej sprawie domniemanie prawne, według którego osoba wpisana do ewidencji, która nie zgłosiła zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, jest traktowana jako prowadząca taką działalność, odwołujący obalił.

Jak wynika z przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego, odwołujący, pomimo nie wykreślenia wpisu z ewidencji, nie wykonywał działalności gospodarczej

w spornym okresie.

Sąd ustalił, że począwszy od 01.11.1991 r. odwołujący zajmował się prowadzeniem sklepiku, najpierw w J., zaś od 2002 r. w Zespole Szkół (...)

w T.. Na podstawie zawartej z tą szkołą umowy wynajmował część pomieszczenia na sklepik o powierzchni około 12 m², który funkcjonował w dni nauki szkolnej, a zatem wtedy, kiedy było zapotrzebowanie na możliwe do nabycia w nim artykuły spożywcze, napoje

i przybory szkolne. Siłą rzeczy więc pod koniec roku szkolnego (w czerwcu), kiedy w szkole jest mała liczba uczniów oraz w okresie wakacji prowadzenie takiego sklepiku było nieopłacalne- na co zwrócił zresztą uwagę sam ubezpieczony. Jak ustalił Sąd, w tym też czasie odwołujący nie prowadził faktycznie działalności gospodarczej i zamykał sklepik. Takie działanie było w pełni racjonalne z uwagi na brak możliwości wygenerowania w tym czasie, a w szczególności w okresie wakacji, jakiegokolwiek dochodu, gdyż prowadzona przez odwołującego działalność opierała się na sprzedaży wyselekcjonowanego produktu dla ściśle oznaczonej grupy nabywców, jaką jest młodzież szkolna. Jednocześnie wiadomo, że odwołujący prowadził sklepik sam i nie zatrudniał w tym celu żadnej innej osoby. Podkreślić trzeba, że już w umowie najmu, na co zwrócił uwagę odwołujący, zaznaczono, iż w okresie wakacji, kiedy ubezpieczony nie prowadzi działalności gospodarczej, nie jest on obowiązany do uiszczania czynszu. Reasumując, z przeprowadzonego w sprawie postępowanie dowodowego w sposób bezsprzeczny wynika, że w okresie od 11.06.2009 r. do 01.09.2009 r. i od 03.06.2010 r. do 31.08.2010 r. ubezpieczony faktycznie nie prowadził działalności gospodarczej. Ustalenia te potwierdza treść ewidencji przychodów odwołującego, w której brak jest jakichkolwiek zapisów odnośnie przychodów z miesięcy lipiec i sierpień 2009 r.

i 2010 r., zaś z zapisów dotyczących czerwca 2009 r. i 2010 r. wynika, że przychód odwołującego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej wyniósł w tym czasie odpowiednio: 1.117,00 zł (czerwiec 2009 r.) i 194,00 zł (czerwiec 2010 r.), a w dniach od 01.06 do 10.06 za wyjątkiem 6-7.06 (w 2009 r.) i od 01.06 do 02.06 (w 2010 r.) był zerowy.

Na podstawie zgromadzonych w sprawie dowodów, tak o charakterze rzeczowym, jak i osobowym należało stwierdzić, że w spornym okresie odwołujący nie prowadził działalności gospodarczej.

Mając to na uwadze, Sąd rozstrzygnął jak w sentencji wyroku na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.